

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25.
v mesecu. Posamez-
na številka 1 Din. —
Naročnina mesečno
1 Din. Rokopisane
vračajo Nefrankira-
na pisma se ne spre-
jemajo. — Uredni-
štvo in upravnništvo
v Ljubljani. — Št.
Peterska vojašnica.
Telefon štev. 3040

Pred spremembo invalidskega zakona.

Dolgo pričakovane želje se bodo izpolnile. V kratkem bomo dobili spremembo invalidskega zakona. Ravno pred letom smo sestavljali predloge, potem pa izvršili mnogo intervencij, ki bodo naposled vendar imele uspeh.

Pred pol meseca nam je Središnji odbor sporočil, da je dobil obvestilo, da se načrt sprememb invalidskega zakona čimprej uzakoni. Gospod predsednik narodne skupščine je odstopil načrt zakonodajnemu odboru, da še v tem zasedanju narodne skupščine izide nov zakon o spremembi sedanjega invalidskega zakona.

Ta vest nas je zelo razveselila.

Sedaj pa čujemo, da je že postavljen tozadevni odbor poslancev, v katerem so izmed slovenskih g. Rape, ki je sam invalid in bivši predsednik ljubljanske krajeve organizacije, ter gg. Prekoršek in Cerar.

Poročilo pravi, da bo predelan načrt predložen še finančnemu ministru v izjavo radi povečanja kreditov, potem pa pride takoj na glasovanje, ko bo narodna skupščina sklicana zopet k zasedanju.

Na ta način smemo upati, da bo naš zakon mogoče že tekom avgusta, ali pa vsaj septembra t. l. spremenjen.

Upajmo, da bo popravljena marsikatera krivica, ki jo morajo posamezni naši tovariši in tovarišice danes trpeti. Naše poslance in kraljevsko vlado pa prosimo.

Naše bedno vprašanje smo tako podrobno in živo naslikali, da je to dalo že nekako spodbudo za nujnost in s tem je tudi rečeno, da so razložene ter zahtevane potrebe neoporečne in neobhodne.

Glavne točke spremembe invalidskega zakona.

Ker se bo vprašanje vojnih žrtev spremenilo z novim invalidskim zakonom, ki se nam v kratkem obeta, je naša skrb, da bo tudi popravljeno tako, kot vsaj zahtevajo najnujnejše potrebe.

Brez glavnih točk, ki so neobhodno potrebne, ne more biti prave ureditve vprašanja vojnih žrtev.

Po letu 1929 je izgubilo veliko vojnih žrtev neupravičeno vsako zaščito.

Danes imamo na primer invalide samo v fizičnem, ne pa tudi v pravnem smislu.

Kaj mora predvsem popraviti novi invalidski zakon?

1. Da bodo dobili zopet priznanje reducirani 20% invalidi, čeprav dobe samo delno zaščito po invalidskem zakonu, n. pr. brez invalidnine.

2. Invalidom bolnikom se mora vrniti zaščita, ker je treba upoštevati med poškodbami ravno tako elementarne vzroke, kakor z orožjem. V vojski so povzročili v veliki meri poškodbe mraz, sneg, dež, voda, infekcije itd.

Tudi družinam za boleznimi umrlih je treba dati zaščito.

3. Urediti je treba vprašanje vojaških invalidov, katere je invalidski zakon iz leta 1929 izvrigel, pa še danes nimajo nobenih drugih predpisov in so popolnoma nezaščiteni. Ako se ne napravi za nje posebnih določil, naj jih zaščiti zopet invalidski zakon.

4. Enako kot za vojaške invalide, je treba storiti tudi za civilne invalide, ki so bili v vojski od sovražnikov poškodovani.

Slika, ki se kaže vedno med našimi vojnimi žrtvami, posebno v današnjih težkih časih, se mora vsaj v najglavnejših potezah spremeniti. Samo to vsebuje naš načrt, ki ga je predložilo udruženje in ne zahteva ničesar neupravičenega in tudi ne nemogočega. Mi smo se omejili samo na najnujnejše. Zato apeliramo, da bi bil ta načrt nespremenjen in neokrnjen sprejet.

Mi občutimo, da je do danes vsaka nova izprememba prinesla vojnim žrtvam mnogo slabši položaj. Tudi z bodočo ne bomo pri istem, kar smo sploh že imeli, toda treba je, da dobimo vsaj najpotrebnejše.

Zato smo zahtevali bolj drugostransko zaščito v pravnem oziru, ker se kot dobri in preizkušeni državljani zavedamo, da so gmotne prilike težke.

Mi smo prepričani, da bi se z različnimi koncesijami vojnim žrtvam v javnem življenju mnogo pripomoglo k njihovem položaju.

In v tem pravcu so tudi usmerjene naše zahteve.

Povsod smo dobili uvaževanje in čutimo, da smo naleteli na splošno pritrjevanje tega, kar smo predlagali.

Za nas, ki smo v vojni največ trpeli in ves povojni čas preživljamo največje izkušnje, je ves narod in tudi vsi njegovi predstavniki.

Zato bomo deležni splošnega pritrjevanja, ako se bo kljub težjim razmeram za nas nekaj več žrtvovalo.

Želimo, da bi nam torej bila usoda enkrat milejša, da bi naši tovariši in tovarišice naposled po zelo skrčenem svojem staležu vendar dobili malo boljši položaj na jesen svojega bridkega življenja.

5. Po reciprociteti z drugimi državami je treba urediti tudi vprašanje dobrotoljcev tujih prijateljskih vojsk.

6. Vpoštevanje kazni je treba znatno omiliti.

Nobena kazen ne more biti upoštevana pred uveljavljanjem tozadevnih določil invalidskega zakona, ker noben zakon ne more imeti povratne moči.

Še manj se sme upoštevati izbrisana kazen. Vsem takim invalidom in družinam je treba s spremembo invalidskega zakona vrniti vso zaščito, upoštevajo se kvečjemu lahko vojne kazni ali za protidržavno dejanja in hudodelstva, ne pa mali prestopki iz koristiljubja.

7. Radi nemoralnosti naj se ne jemlje zaščito, pač pa je treba dotične postaviti pod nadzorstvo in v poboljševalnice. Nikakor pa se ne sme jemati za nemoralno, ako se pripeti vdovi, da rodi nezakonskega otroka, pa drugače ni slabo opisana.

Sprememba invalidskega zakona naj vobče določi princip, da o vzrokih kazni za odvzem pravic odločajo vedno le sodišča v sodbah, ali pa politična in druga oblastva v raznih slučajih.

8. Ne samo invalidom od 60% naprej, temveč vsem invalidom se mora dati možnost ponovnega pregleda, ako se poškodbe poslabšajo. To je edino pravično, ker se vsaka poškodba lahko poslabša, če je tudi mala. Imamo slučaje, da so prišli 20—30% invalidi do amputacij posameznih udov.

9. Za prvenstvo v službah, tako državnih, samoupravnih, občinskih in ne-

katerih privatnih mora sprememba določiti natančnejše predpise in kar je glavno, eksekutivo.

Eksekutiva ima skrbeti, da se bo to najglavnejše vprašanje res izvajalo. Enako naj ista skrbi, da se bodo trafike in druge koncesije res podeljevale vojnim žrtvam, in to brez konkurence neinvalidov.

Od različnih koncesij je treba nakloniti po previdnosti pristojnih oblasti razne ugodnosti v prid vojnim žrtvam, zlasti od takih, ki niso vojnim žrtvom dostopne. Kuluka je treba invalide sploh oprostiti.

10. Davčni cenzus naj se poveča in določi posebej za davke od posestev, obrti ali služb, ker gotovi stanovi plačujejo po več vrst davkov, dočim drugi manj vrst, premoženjsko pa tisti, ki jih imajo več vrst, niso na boljšem, ali pa so celo na slabšem.

11. Zadržni ali družinski davek ne sme prihajati v poštev za posameznike. Posameznikom spada kvečjemu njihov delež družinskega davka.

V nobenem slučaju pa se ne sme jemati v poštev glede davčnega cenzusa, ki je meja siromašnosti, po invalidskem zakonu oni čas nazaj, ko je bil dotični onesposobljen.

Gmotna podlaga je merodajna le tista, ki je danes.

Zato mora vplivati na presojo siromašnosti tudi vsaka sprememba premoženjskega ali gmotnega stanja, kvečjemu ona ne, ki bi jo storil samo s tem namenom.

12. Ponovno sojenje se mora vsakemu dovoliti kadarkoli predloži res nove dokaze, in ne samo enkrat. Upoštevati je treba, da dokazi niso vselej in ob vsakem roku mogoči. Onim pa, ki vsled takih sedanjih določb niso imeli te možnosti, jo je treba vrniti.

13. Sploh je treba dovoliti nove prijave in postopanje za vse one, ki bi po novi spremembi invalidskega zakona prišli v poštev za zaščito.

14. Reševanje po invalidskem zakonu je treba poenostaviti. Invalidska sodišča naj bodo sreska sodišča, sedanja divizijska sodišča pa naj bodo drugostančna in končna sodišča. Druge instance naj rešujejo samo na pritožbe,

vložene od strani vojnih žrtev ali oblastev. Brez pritožb pa naj postanejo prvoinstančne določbe invalidskih sodišč izvršljive tako, kakor je v vsakem drugem pravnem in administrativnem postopanju običajno.

15. V pregledne komisije, invalidska sodišča, upravo narodnega fonda naj se določijo zastopniki invalidov, t. j. njihovega udruženja.

16. Spremeniti je treba, da bodo oni invalidi, ki bivajo v inozemstvu, dobili popolno zaščito takoj, ko se povrnejo v domovino, ne glede na trajanje njihove odsotnosti. Ako so uživali zaščito od druge države, naj se smatra, kakor da so bili pravočasno prijavljeni za zaščito, čeprav niso bili še do sedaj priznani po naših invalidskih zakonih.

Po teh glavnih točkah je treba spremeniti invalidski zakon, da bo vrnjena najnujnejša zaščita onim, ki so jo po vsem upravičeni dobivati.

Ako invalidski zakon ne more nuditi vsem dotičnim, ki bi prišli zopet pod zaščito, invalidnino, jim mora dati vsaj priznanje. Na primer 20% invalidi fizično niso tako potrebni kakor težji invalidi, ravno tako ne oni, ki imajo službe, obrte, posestva itd. napram onim, ki skoro ne morejo ničesar delati. To upoštevati bi bilo najprimernejše za regulacijo invalidnine.

Naša sedanja zaščita pa se omejuje skoro samo na prejemanje invalidnine, drugega pa invalid ne uživa, čeprav bi mu v njegovem poslu veliko zboljšalo položaj, ako bi se izvajalo.

Komur pa je sedanj invalidski zakon odvzel invalidnino, ga je tako rekoč popolnoma izvrigel, tako da sploh ni več priznan. Invalid v sedanjem smislu je samo tisti, ki je potreben, ne pa vsak po faktični invalidnosti.

Invalidom, ki ne pridejo v poštev za pomoč, je treba nuditi vsaj priznanje in take ugodnosti, ki so vsem invalidom potrebne (zdravljenje, prvenstvo služb, koncesij, ugodnost vožnje).

Vse te probleme je treba imeti pred očmi, ako se hoče invalidsko vprašanje spremeniti in urediti, tako da bodo uživali zaščito vsi oni, ki jim je potrebna in da bo invalidsko vprašanje zares nekoliko zadovoljilo vojne žrtve.

Kako dobe proteze oni, ki nimajo rešenj.

Na pritožbe, da bi se uredilo vprašanje glede izročitve protez in ostalih ortopedskih pripomočkov onim invalidom, ki še nimajo rešenj po invalidskem zakonu iz leta 1929, smo ugotovili pri državni protezni delavnici sledeče:

Nekateri invalidi, katerim po določilih invalidskega zakona iz leta 1929 predvidoma spada zaščita, pa še niso dobili rešenj od invalidskih sodišč, komisijsko pregledani pa so že bili in imajo že uverjenja preglednih komisij, ali pa celo še niso bili pregledani, morajo dolgo čakati na proteze ali druge ortopedične pripomočke.

Vzrok je sledeči:

Uprava protezne delavnice mora postopati po čl. 5 pravilnika za izvrševanje invalidskega zakona in zahtevati od vsakega prosilca, da predloži v overovljenem prepisu uverjenje pregledne komisije in izvršno sodno odločbo po invalidskem zakonu iz leta 1929, če pa te nima, pa vsaj odrezek o nadaljnjem prejetju invalidnine.

Sicer pa določa § 93 invalidskega zakona, da ima invalid pravico do zdravljenja, protez in drugih ortopedskih pripomočkov tudi pred izvršno sodno odločbo, če dokaže z listino vo-

jaškega oblastva, da je dobil rano, poškodbo ali pohabo med vojno brez svoje krivde.

Nekateri invalidi, ki še nimajo novih sodnih rešenj, predložijo samo invalidska uverjenja, da so tudi po invalidskem zakonu iz leta 1929 spoznani nesposobnim, torej, da ustrezajo pogojem po prednavedenem § 83 invalidskega zakona.

Ker pa je vprašanje, zakaj se njihove rešitve tako zavlačujejo, je državna protezna delavnica vprašala invalidsko sodišče za mnenje in tolmačenje § 93 invalidskega zakona. Invalidsko sodišče je sporočilo, da uverjenja preglednih komisij sama na sebi še ne dajejo pregledanim invalidom obiležja ali priznanja, ker se faktično še ne ugotavlja, da so bile njihove poškodbe dobljene v vojni, pač pa mora biti to dejstvo priznано od invalidskega sodišča.

V vsakem primeru je treba presoditi, ali ima prosilec še svojstvo vojnega invalida ali ne? (Kje in kako je dobil poškodbo, ako ima dokaze, ako nima kazni itd.) Vendar pa je moral vsak invalid dobiti že pri prijavi po invalidskem zakonu iz leta 1929 od okrajnega sodišča potrdilo, da se mu invalidnina izplačuje naprej po starem do novega rešenja. Ako priloži dotično potrdilo v

overovljenem prepisu, ali pa odrezek nakaznice, mu državna protezna delavnica brez nadaljnjega izgotovi ortopedske pripomočke.

Kdor pa tudi tega dokumenta nima in mu je invalidnina sploh ustavljena, je njegov slučaj vsekako dvomljiv, tako da ne more kar dobiti proteze.

Državna protezna delavnica pa tudi takim ustreže, da dobe po možnosti ortopedske pripomočke. In sicer se obr-

ne na invalidsko sodišče za podatke, ako bodo predvidoma še zaščiteni.

Take poizvedbe pa trajajo včasih dolgo, ker se iz aktov ne da takoj ugotoviti pozitivnega rezultata, in sicer, ker tudi invalidsko sodišče še nima zadostnih dokazov.

Dotični invalidi morajo pač čakati, da se to ugotovi, v interesu njih samih pa je, da že pri vložitvi prošnje za protezo predlože potrebne dokumente.

Poročila iz občnih zborov.

DVA USPELA OBČNA ZBORA.

Naša organizacija kljub vsem težavam in krizi pridno deluje.

To sta pokazala izredna občna zbor, ki sta se v juliju t. l. vršila v Konjicah in v Slovenjgradcu. Članstvo je pokazalo globoko zavest do naše organizacije, brez katere ni invalidskega vprašanja.

OBČNI ZBOR V KONJICAH

Sklicala ga je tamošnja krajevna organizacija z namenom, da se utrdi, požiivi in razširi in da članstvo prejme vse potrebne informacije ter pomoč v težkem vprašanju.

Vršil se je dne 9. julija t. l.

Velika prostorna soba je bila nabito polna. Tovariš Podlunšek je na kratko razložil delovanje, nato je dospel delegat tov. Tomc iz Ljubljane, ki je razjasnil vprašanje, zlasti pa nedostatek sedanje zaščite, ki jih mora dodatni zakon nujno odpraviti.

Prišli so tudi tovariši in tovarišice, katerim so vsled davka, kazni, zamude rokov, nezakonskih otrok, pomanjkanja dokazov itd. odvzete vse pravice. Ogorčenim je moral dati delegat pojasniti in jih tolažiti z delom našega združenja, ki se vendar kaže k zboljšanju. Združenje dovolj dela za zboljšanje, ki je že tudi na vidiku. Mnogi so morali odhajati nezadovoljni, ker se pri današnjih pogojih ne da ničesar spremeniti, vendar pa bo bodoča sprememba zakona tudi zanje prinesla gotovo kakšne možnosti.

Odbor je bil izvoljen stari, ker so to sami dolgoletni delavci in so le razmere krive, da je članstvo postalo malo bolj brezbržno, vendar pa hočejo v bodoče poprijeti trdno za delo, da se bo organizacija še zboljšala.

Članom pa polagamo na srce, da naj se kljub vsem težkim razmeram drže redno in stalno svoje organizacije, ki jih vodi in jim pomaga.

OBČNI ZBOR V SLOVENJGRADCU

je bil tudi zelo lep in uspešen, kakršnih že več let ni bilo. Vršil se je 16. julija t. l. ob 10. uri v gostilni Debelak. Članstvo je došlo od vseh strani, zlasti veliko je bilo vojnih vdov.

Volja vsled slabih razmer je tudi pri tej organizaciji v zadnjem času precej popustila ne samo med člani, marveč predvsem med funkcionarji.

Zato je spomladi zelo slabo obiskani občni zbor sklenil, da naj se organizacija razpusti, ker se članstvo premalo briga.

Oblastni odbor pa razpusta ni hotel takoj odobriti, ker je bilo nerazumljivo, da bi nekaj tako močna in agilna organizacija kar naenkrat shirala. Zdelo se je, da je bilo članstvo premalo vzpodbujano k dolžnosti, zato je poskusil s ponovnim izrednim občnim zborom, ki se je sedaj vršil.

Udeležba je takoj pokazala, da članstvo hoče organizacijo in jo potrebuje.

Ko je tov. Puncer prečital zapisnik občnega zbora o likvidaciji, se je oglašil eden izmed tovarišev, ki je prav smiselno in pojmujoče povedal, kakšen pomen in potrebo ima organizacija. Nato pa je vse članstvo soglasno pritrilo, da mora organizacija ostati in prosilo vsaj nekatere že izkušene funkcionarje, zlasti tov. Puncerja, da jo pomaga voditi.

Stari glavni voditelji, tudi tov. Puncer, so odklonili delovanje, ki jim v današnjih razmerah, pa tudi vsled nekoliko neprimerno trdega nastopa Oblastnega odbora napram tamošnjemu odboru, že preseda.

Po dolgih razgovorih pa se je vendar našel nov odbor, v katerem je tudi tov. Puncer in novi tovariši, ki se hočejo v bodoče izkazati za organizatorje.

Vsekako pa hoče odbor delati popolnoma znova.

Odbor je sledeči: Predsednik tov. Marčič, ki bo vodil tudi blagajniške posle; tajnik tov. Fras Jakob, pomagal mu bo tov. Puncer. Odborniki: tov. Puncer Albert, Jamnik Anton in Debelak Milka. Namestnika: tov. Fabjan Jožefa in Grešovnik Anton. Nadzorni odbor: tov. Čerňič Josip, Pungartnik Peter in Kanič Helena, namestnik Lampret Martin.

Kot delegat Oblastnega odbora je bil na občnem zboru navzoč tov. Tomc iz Ljubljane.

Že uvodoma je občirno razložil, kakšen pomen ima naša organizacija, ki je tako rekoč edina voditeljica in zaščitnica.

Potem pa je tudi razložil ves današnji položaj in načrt ter delo našega združenja za spremembo invalidskega zakona, ki se bo v najkrajšem času izvršila po vseh sporočilih.

Na mnoga vprašanja pa je dajal pojasnila.

Po sklepu občnega zbora pa je odbor določil članom v vednost sledeče, na kar naj vsak pazi ter izvrši:

Tekom meseca avgusta bo predsednik tov. Marčič vsako nedeljo od 9. do 10. ure navzoč v gostilni Debelak v Slovenjgradcu, kjer bo pobiral članarino. Vsi tisti, ki imajo za plačati članarino za naprej in list »Vojni invalid«, naj se sigurno zglaste tekom meseca eno nedeljo v gostilni pri Debelaku, da bodo plačali, ker le dotične se bo še smatralo za člane, vse druge pa se bo iz knjig izbrisalo. Zato opozarjamo, da naj vsak poravna vsaj za par mesecev, potem bo že še naknadno pozneje doplačal.

K PRITOŽBAM NA OBČNEM ZBORU V SLOVENJGRADCU

Na tamkajšnjem izrednem občnem zboru dne 16. julija t. l. so se oglašali nekateri člani, da niso prejeli lista »Vojni invalid« kljub temu, da je delegat lani pobral naročnino.

Rečeno je bilo, da se bo ta zadeva pojasnila v našem glasilu.

Delegatska anketa (zastopniki vseh krajevnih organizacij) je sklenila leta 1929 v Ljubljani, da mora biti vsak član ali članica tudi naročnik lista in plačati naročnino poleg članarine.

Krajevni odbori morajo prijavljati in odjavljati naročnike in jamčijo za celo naročnino, ki jo pobirajo.

Na ta sklep je krajevni odbor v Slovenjgradcu javil 84 naročnikov. Vsi dotični so prejeli do leta 1933 list, ker ni krajevni odbor prijavljal nobenih sprememb (neplačane, umrle, odšle itd.). Tako je naraslo na naročnini 3888 Din dolga, za katerega je jamčil po sklepu ankete krajevni odbor.

Od članov vplačano naročnino je krajevni odbor porabil v organizacijske svrhe, oddal pa upravi lista le 90 Din. Mnogo članov, ki so list prejeli, pa seveda ni nič plačalo, krajevni odbor pa jih tudi ni prijavil.

Delegat je na občnem zboru sprejel od naročnine, ki je bila od članov vplačana, 642 Din, ostalo pa je še od plačane članarine 108 Din. Prejeto vsoto je krajevni odboru potrdil 21. januarja 1932 pod št. 248. Vse drugo, kar je manjkalo do 3888 Din, pa člani sploh niso plačali.

Uprava lista je knjižila prejeto naročnino na račun starega dolga, vendar pa lista kljub temu ni nobenemu ustavila, ker so vsi svoj čas prijavljeni dobivali list celo do marca 1933.

Pozneje je krajevni odbor na opomin nakazal še 252 Din.

Najbrž so na občnem zboru, takrat ko je delegat dobil denar za naročnino, plačali nekateri člani, ki prej niso bili

naročeni, da potem lista niso dobivali, to pa seveda, ker jih ni krajevni odbor prijavil (vedeti bi moral, da delegat ni vzel naslovov).

Ako pa kdo izmed starih naročnikov ni dobival lista, je krivda drugod, najbrž v pomanjkanju naslova ali pri dostavljanju, kajti uprava je pošiljala list vsem prijavljenim kakor rečeno do marca 1933. Za vsak nedostatek pa se je treba oglašiti. S tem je pojasnjeno, da je bila naročnina pravilno oddana in zaračunjena, kar pa se je pri tem vmešalo novih naročnikov ki niso lista dobivali, se to lahko uredi v bodoče pri krajevnem odboru.

Trdosrčni ljudje.

(Dopis vojnega tovariša.)

Lepa naša Slovenija sestoji kakor znano iz rodovitnih ravnin ter zelenih planin. Hrib druguje hribu, ta je nižji, oni višji; vse pa se spaja s cvetočimi ravninami ter tihimi kotlinami v prikupljivo enoto. Razni časopisi in revije opisujejo divoto ter zanimivosti mogočnega Triglava, Boča, Pohorskih planin itd. Če mi, ki se tukaj kretamo, orjemo, sejemo in kosimo naše brežine, ne zremo v svoji vsakdanjosti po teh pobočjih bogzna kakšne mikavnosti, opazuje pa nasprotno oko meščana ali hribolazca po teh naših grebenih na vsak korak mnogo privlačnega, zanimivega ter občudovanega. Zgolj pogled v razne krajevne ter prirodopisne članke zadostuje, pa imamo pojasnilo, kako globoko in stvarno se je zavzemala duša tujega obiskovalca za naše hribe.

Kakor pa gostu iz mesta ali tuje dežele odvarjajo naše planine, gore in brežine nekakšno kraljestvo čudesa, s sličnim utisom pa opazuje hribovec belo, složno ter bogato mesto, zlasti oseba, nahajajoča se prvič v mestu. Čudi se visokim ter umetnim stavbam, bogatim izložbam po trgovinah, moderni opremljeni hiši itd. Pa tudi množici po gladkih ulicah drveči obrača svojo pažnjo. Govorica zveni tukaj povsem drugače, razliko zre v obleki, v občeivanju itd. Mesto predločuje pač od dežele popolnejšo sliko izobrazbe, inteligence ter narodne kulture sploh.

Če pa imamo med deželo in mestom v marsičem znatne razlike, enotno je pa dvojje: ali dobro, ali kamenito človeško srce.

Mi vojaki iz svetovne vojne smo doživljali nebroj prilik prvih, še več pa drugih. Blaga srca žare torej v naših spominih neprestano v krasni luči, dočim se spominjamo brezsrčnežev z ogorčenjem, obsodbo ter zaničevanjem. Ne bom pa o tem predmetu predložil danes sličice iz bojnega polja, dasi bi mi jih bilo možno zbrati prav številno, nego predstavil bom svojim cenj. bralcem in tovarišem iz svetovne vojne podobni svoj doživljaj iz leta 1932.

Kakor mnogi invalidi, sem bil tudi jaz imenovanega leta pozvan na invalidski pregled v Celje. Po pregledu drugega dne krenem proti poldnevni v neki iztoč, da si kupim skromno kosilo. Pred seboj sem imel še dolgo potovanja. V gostilno si nisem drznil, ker sem bil finančno zelo slab. Popivši kozarec jabolčnika, stopim na ulico. Hipoma uzrem korakati proti sebi po cesti slabo oblečenega moža. Stopal je zelo polagoma, že prvi pogled je pričal, da mora biti bolnik. In res. Prispevši tik mene, me tujec vljudo pozdravi ter prične pogovor. Pravil je, da je potreben zdravljenja, pa ne more v bolnico. Pravil je tudi, da je 50% invalid (reduciran seveda), ter da ga v vojni dobljena bolezen sili čisto v bolnišnico. Tožil mi je nadalje, kako zelo otežkočen je zbog tega njegov položaj, da strada prečestokrat kruha. A neda-leč proč pri modernu pogrnjenih in razkošno serviranih mizah pa toliko samopasnosti in razsipnosti.

Kakšen kontrast? Ker je moral mož vse na svetu tvegati in dati za človeško družbo, zato pa je danes — lačen.

Srce mi je utripalo v tesnobi in sočutju nad bedo tega vojnega reveža, bolanega, lačnega in brez pare. Poslušal sem ga molče. Zapekla me je lastna stiska, pomagati, kako mu hočem? Lepih besed in obljub pa je imel bržčas že itak polna ušesa, kakor jih sploh mnogi invalidi dobivamo iz leta v leto, le dejstva, ublažitve ni od nikoder.

»Pa stopite, prijatelj, tukajle v ta iztoč, košček kruha vam bodo pa gotovo dali, saj so ljudje. In še prav imoviti, kakor izgleda. To je za ljudi sličnega blagostanja vendar malenkost,« sem mu končno svetoval. In res je stopil v sobo. Poprosil je kruha. Poprosil pomoči v sili. Bolan, lačen in utrujen. Toda glej črno človeško dušo. S psokami, da je postopač, lenuh itd. ga je odpravila lepa, mlada gospa kakor psa iz prodajalne. Nad toliko brezsrčnostjo sem kar osupnil. Za neverjetno bi to človek smatral, ako bi ne videl na lastne oči. Od tolikšne obilice pa ne imeti za trpina, bičanega od usode, niti grizljaja kruha. Še primitivni narodi bi osramotili marsikaterikrat našo kulturo.

Ni torej zaman učila neskončna usmiljenost in Pravičnost, ki pa jo je svet na križ pribil, zato pravice med ljudstvom ni, rekoč: »Lažje bo priti kameli skozi šivankino uho, kakor pa bogatinu v nebeško kraljestvo.« Da, resnica, trikrat resnica!

Kaj storiti? Stal je revež, ubogi invalid, pred menoj nem in solznih oči. Obupan in poteptan. Nič dalje nisem ugibal. Kupil sem mu kruha, dasi tudi malone za zadnje svoje dinarčke. Bil je vendar moj sobrat po veri in narodnosti, bil je moj vojni tovariš.

Gorje svetu nekoč, ker hoče usmiljenja pričakovati, ko je sam le prečestokrat trd kamen in gnusoba.

Kako se ceni siromašnost?

Imamo mnogo vsakovrstnih slučajev, ko se invalidov ne smatra za siromašne, ker se ocenjuje njihovo gmotno stanje na prav čuden način.

Prav drastičen slučaj je na primer sledeči:

Mož je 80% vojni invalid.

Ranjen je bil leta 1916. in je od tedaj nesposoben za vsako delo.

Invalidski zakon določa, da se upošteva kot podlaga za siromašnost davčni cenzus v času onesposobljenja, in sicer ali davek invalida samega, ali pa davek cele zadruge (družine), ako je bil tedaj še v očetovi zadruzi.

Seveda ako pa davek invalida ali zadruge danes presega določeni cenzus, potem pa se vzame današnje stanje za podlago. Torej v času, ko je bil onesposobljen, ali pa današnji davek, kateri je večji.

Povrnimo se sedaj k našemu invalidu. Pred odhodom v vojsko je bil pri starših, ki so bili tudi leta 1916., ko je bil invalid ranjen, še živi.

Torej v času onesposobljenja je bil on v očetovi zadruzi.

Zadruga (prav za prav pa sam oče, ne pa zadruga) je imela posestvo, katerega je oče leta 1922. izročil invalidovemu bratu.

Naš invalid pa je dobil okoli 12.000 Din dote ali odpravnine.

Od tega je invalid porabil skoro 4000 Din za bolnice in specialiste, za kar ima račune. Z ostalim pa si je kupil okoli 4 jutre zemlje, od katere plačuje 6 Din neposrednega davka.

Kljub temu pa danes ni priznan za siromašnega, kajti od dotičnega posestva, kjer je bil on enkrat doma in na katerem so danes le še sirote že umrlega njegovega brata, se plačuje nad 120 Din neposrednega davka.

Njegova nekdanja zadruga je imela leta 1916., v času njegovega onesposobljenja, toliko posestva, da je še danes preko 120 Din davka, zato pa tudi invalid danes ni siromašen.

A vendar nima prav nič drugega, kakor malo zemljišča, ki si ga je kupil z doto.

Iz tega se vidi, kako nestvarno se jemlje v poštevek položaj invalida.

Vsak človek, katerega bi kdo vprašal, kako ceni gmotno tega ali onega invalida, bi rekel: On ima čisto malo zemljišča in je siromašen. Takrat, ko je bil ranjen, pa še ni imel nič in nima prav nobenega pomena, ako je bil sin malo večjega gruntarja.

Oče je lahko milijonar, pa če sinu nič ne da, je isti še vedno lahko berač.

Tak slučaj, pa še mnogo sličnih in drugačnih imamo pri naših invalidih, ki na ta način izgubljajo invalidnino.

Iz tega se vidi, kako potrebna je revizija invalidskega vprašanja in je naš

predlog glede tega, »da se sme pri drugih kvečjemu upoštevati le oni del, ki spada po številu družine ali odpravnini samo na dotičnega invalida« povsem umesten. Nikakor pa ni pravično jemati v poštev stanje iz vojne časa,

pač pa more prihajati v poštev le našnji položaj vojnih žrtev.

To je samo ob sebi umevno, da to, kar invalid ima, je zanj življenjskega pomena, ne pa, kar je imel ali bi lahko imel.

Centralni odbor Zveze bojevnikov razpuščen.

Pred kakimi 14 dnevi smo zvedeli, da je oblast razpustila glavni odbor Zveze bojevnikov v Ljubljani.

Že pred tem smo čitali različno časopisno polemiko o nekih nastopih nekaterih govornikov, ki so bili baje na taborih zveze.

Zveza bojevnikov je imela tekom zadnjih dveh mesecev tabore po različnih krajih, ki so bili povsod dobro obiskani. Tako so bili v zadnjem času glavni tabori na Žalostni gori pri Preserju, na Kumu, v Crngrobu pri Škofji Loki in na Žalostni gori pri Mokronogu.

Tabor na Žalostni gori pri Mokronogu je bil mogočen in velik. Udeležencev se je pripeljalo kar cel posebni

vlak iz Ljubljane, mnogo pa tudi iz cele Dolenjske in drugih delov. Poleg zvezinih govornikov je bilo tudi več zastopnikov raznih oblasti.

Kmalu nato pa je sledil razpust glavnega odbora ZBOV v Ljubljani, katerega poslevodeči podpredsednik je bil začasno naš tov. invalid Marinko.

Isti dan je sledila tudi brzozavka, da odstopa častni predsednik zveze g. general Maister, dokler se domnevani očitki ne odpravi.

Razpust je bil menda vsled tega, ker je delovanje zveze zašlo v nasprotstvo s pravili.

Ostale pa so nerazpuščene vse skupine Zveze bojevnikov po deželi.

Pozor invalidi in vdove!

Invalidska tombola!

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru priredi kakor vsako leto tudi letos, in sicer v nedeljo, dne 3. septembra 1933 ob 14. uri na Trgu Svobode v Mariboru javno dobrodelno invalidsko tombolo, katere dobiček bo v podporo najrevnejšim vojnim žrtvam in članom tega udruženja.

Zato opozarjamo že danes naše članke in članice, kakor tudi širšo javnost na to dobrodelno prireditve.

Krajevni odbor hoče pri tej prireditvi nuditi vsem igralcem, ki jim bo sreča mila, vsestransko zadovoljnost, ozirajoč se na splošno krizo in pomanjkanje denarja.

Vsled tega bo ta tombola za vse, ki rabijo denar, gotovo dobrodošla. Vsak bo presenečen, ker bo lahko zadel samo za Din 2.50:

prva tombola	Din 4000 v gotovini,
druga tombola	Din 1000 v gotovini,
tretja tombola	Din 500 v gotovini,
četrti tombola	Din 500 v gotovini,
peta tombola	Din 500 v gotovini,

ZAPADLOST IN PLAČILO DAVKOV ZA 3. ČETRTLETJE 1933.

Do dne 15. avgusta zapade v plačilo I. polletni obrok zemljarine.

Uslužbenki davek morajo podjetja, ki zaposlujejo preko 20 uslužbencev, nakazati najpozneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati davek na rente, morajo odpremiti pobrane zneske v 45 dneh po preteku vsakega polletja, torej za I. polletje t. l. do 14. avgusta 1933, za II. polletje pa do 14. februarja 1934.

Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet, ki plačujejo davek po knjigi, morajo predložiti prijave in plačati prometu ustrezni davek za III. četrtletje najkasneje do 3. julija.

Davčni zavezanci skupnega davka na poslovni promet pa v 20. dneh po preteku vsakega meseca.

Pridobnina za 3. četrtletje zapade v plačilo do 15. avgusta in se plača, dokler se ne izvrši odmera za t. l., po davčnem predpisu iz lanskega leta.

Davek novih davčnih zavezancev se mora plačati najkasneje v 30. dneh po prejemu plačilnega naloga.

Kdor dospelih davkov ne plača v pravem času, se mu zaračunajo 6% obresti in se proti dotičnemu uvede izvršilno postopanje, ki je v zvezi s sledečimi stroški:

- za pismeni opomin ena para od vsakega dinarja dolga,
- za rubežen 2 pari od vsakega dinarja dolga,
- za dražbo taksa po t. p. 81. taksnega zakona.

Vpoštevajte tvrdke, ki oglašajo v našem glasilu!

Preskrba vojnih žrtev na Poljskem.

Vojna je močno prizadela tudi državo Poljsko ker so bili na njenih tleh največji boji. Zato ni napravila samo velike materialne škode, temveč je zahtevala tudi mnoge človeške žrtve.

Na bojiščih se računa okoli 1.300.000 žrtev svetovne vojne, boljše invazije in drugih bojev. Število posameznih grobov znaša 487.899, skupnih grobov pa 79.712. Za grobove skrbita država in narod ter jim izkazuje čast.

Poleg tega pa ima Poljska tudi veliko drugih vojnih žrtev, t. j. invalidov.

Ker je bila Poljska pred vojno razdeljena in se je nahajala v treh državah, tako je prevzela po svoji neodvisnosti različne vojne invalide, t. j. prejšnje avstrijske, nemške in ruske armade, poleg tega pa še invalide, iz bojev za osvoboditev Poljske, pripadnike nekdanjih dobrovoljcev ter končno invalide poljske armade iz leta 1919—1921.

Vsem tem invalidom daje Poljska enake pravice in posebne privilegije.

Po številu je 150.208 vojnih invalidov, od teh jih ima 29.173 manj ko 15% nesposobnosti, zato so od preskrbe odpadli.

Po pripadnosti pa se dele sledeče: 26.900 jih je iz poljske armade, 1247 od nekdanjih poljskih dobrovoljcev, 293 tujih dobrovoljcev, ki jih Poljska priznava, 16.473 iz bivše ruske armade, 55.122 iz bivše nemške in 50.173 iz avstrijske armade.

Poljska priznava invalide vseh procentov. Tako izgleda njihovo število po procentih sledeče: od 1—14% = 29.173, 15% = 28.051, od 16—24% = 22.827, od 25—34% = 28.700, od 35—44% = 12.225, od 45—54% = 10.979 od 55—64% = 6722, od 65—74% = 4069, od 75—84% = 4922, od 85—94% = 827, od 95—100% = 1683.

Po poškodbah se dele sledeče:

46.272 na rokah in prstih, 38.661 na nogah, na glavi 20.518, na različnih boleznih (tuberkulozi, živcih, epilepsiji itd.) 38.930, slepcev (popolnih in nepopolnih) pa je 5827.

Preskrba obstoji iz sledečih ugodnosti:

- Invalidnine z dodatki, (za težke poškodovance, ostale, družine in oskrbni dodatki ter kvalifikacijski dodatki).
- Zdravniška pomoč.
- Ortopediranje.
- Usposobitev za poklice.
- Dodatek za slučaj smrti, preskrba vdov, sirot in družin po ugotovitvi družinskih obveznosti umrlih.
- Socijalna oskrba.

Rente

začnejo teči pri najmanjši delanezmožnosti od 15% naprej! Temeljna renta 100% invalida znaša 125 zlotov mesečno. Ostale rente pa se dele po procentih od te polne rente tako da dobe:

15% invalidi	15%,
16—24% invalidi	20%,
25—34% invalidi	30%,
35—44% invalidi	40%,
45—54% invalidi	50%,
55—64% invalidi	60%,
65—74% invalidi	70%,
75—84% invalidi	80%,
85—94% invalidi	90%,
95—100% invalidi	100%.

Invalidi z najmanj 45% nesposobnosti dobivajo doklado za težke ranjence po stopnji nesposobnosti ali procentih od 10 do 75 zlotov mesečno.

Oni invalidi, ki potrebujejo tujo pomoč, dobivajo še dodatek za potrebo po procentih od 25 do 50 zlotov mesečno.

Kvalifikacijske dodatke pa dobivajo taki invalidi, ki imajo srednješolsko maturo, oficirji in oni, ki imajo posebno kvalifikacijo in pozicijo, ki zahteva večjo izobrazbo. Ista znaša od 25% do 50% temeljne rente.

Bližnji sorodniki umrlega invalida, ali pa osebe, ki so plačale pogreb, dobe za pogrebne stroške enkratno invalidnino 100% invalida.

Rente pa se potem dele v draginjske razrede.

Gori navedena tabela velja le za A razred.

Poleg tega pa obstojata še B in C draginjska razreda, v katerih se rente nekoliko zmanjšujejo.

V A razred spadajo mesta z nad

100.000. prebivalci in industrijski kraji, kjer so življenjske prilike dražje.

V B razred spadajo ostala mesta z več kot 3000 prebivalci ter kopališča letovišča in pasivni kraji.

V C razred pa spadajo ostali kraji in vasi.

Rente v B razredu se zmanjšujejo za 12% v C razredu pa za 30%, od vseh prejemkov.

Pripominja se, da dobivajo družinske doklade vsi invalidi.

Organizacija invalidov je izposlovala, da sme pristojni minister posamezne kraje uvrstiti v višje razrede. Brezplačno zdravljenje imajo vsi invalidi za vse vojne poškodbe in bolezni, ki so z njimi v vzročni zvezi, le 84% in višji imajo za vse bolezni.

Zdravljenje je ambulantno ali pa v bolnicah.

Za strokovno izobrazbo in usposobljenje obstojajo invalidski zavodi, v katerih imajo invalidi brezplačno oskrbo.

Težki invalidi dobivajo tudi oskrbo v invalidskih domovih.

Prvenstvene pravice za invalide obstojajo za službe v državnih, občinskih in privatnih podjetjih, podelitev zemlje in monopolske koncesije. Na državnih železnicah imajo invalidi 50% popust, na cestnih železnicah pa imajo deloma znižano deloma pa tudi brezplačno vožnjo.

Rente vdov.

Vdova invalida dobi 30% od rente umrlega, ako invalid ni umrl vsled vojne poškodbe.

Vdova padlega ali v vojski umrlega, ali umrlega invalida vsled vojne poškodbe pa dobi 30% od rente 100% invalida.

Te rente pa se povišujejo za 50% ako postane vdova za dve tretjini delanezmožna ali pa prekorači 50 let, ali pa ako vzdržuje kakega otroka pod 15 let starega.

Vdova umrlega invalida z otroci izpod 18 let ako ni njena delanezmožnost za dve tretjini zmanjšana, dobiva poleg 30% od invalidove rente še 20% od rente umrlega, za vsakega otroka.

Popolne sirote dobivajo 30% temeljne rente. Ako se ne usposobi prej za poklic ali je nesposobna za delo, dobiva rento do 24 leta starosti.

Starši dobivajo po padlih ako so delanezmožni, in sicer eden 20%, oba pa 30% od temeljne rente (100%). Če so zgubili več sinov, se povišuje za enega na 25% za oba pa na 40%.

Naše gibanje.

Krajnim odborom na znanje.

Oblastni odbor je napravil statistiko vseh onih invalidov, vdov, sirot in staršev, ki danes prejemajo invalidnino, bodisi po starem ali po novem. Ker je mogoče, da se kontrolira kdo je organiziran in kdo ne in da se neorganizirane lahko pozove, lahko Krajevni odbori dobe naslove dotičnih. Vsak Krajevni odbor, ki jih želi imeti, naj navede pošte svojega področja in Oblastni odbor mu bo poslal spisek vseh dotičnih, ki prejemale invalidnino.

Trafika v Kranju. Na križpotju pri betonskem kokrškem mostu, in sicer na parceli g. Tavčarja Ivana, se bo osnovala nova samostojna trafika. Po invalidskem zakonu zaščitene osebe naj se zglašijo najkasneje do 10. avgusta 1933 osebno najprej pri tajniku tov. Kosmaču v trafiki pri savskem mostu, potem pa pri glavnem oddelku finančne kontrole v Kranju, kjer prejmejo vsa navodila.

Kranj. Precej članov in članic še ni poravnalo članarine in naročnine za list Krajevni organizaciji UVI v Kranju. Dotične pozivamo, da se sigurno zglašijo v najkrajšem času pri tov. Kosmaču v trafiki pri savskem mostu, ter poravnajo vse obveznosti iz leta 1933. V kratkem se bo članstvo drugače brisalo in se jim bo ustavil list.

Priče išče tov. Urbančič Franc iz Dobrnič pri Trebnjem na Dolenjskem. Leta 1917 so mu zmrznili udi pri Sv. Martinu na Tirolskem. Kdor ga je videl in ga poznal, naj se pismeno oglasi na njegov naslov.

Raznoterosti.

Nezaposlenost se manjša. Mednarodni urad dela poroča, da se po dolgih letih prvič pojavlja naraščanje zaposlenosti. Na prvem mestu so Nemčija, Anglija, Poljska, Finska, Madžarska, Rumunija, Kanada in Bulgarija. Na drugem mestu so Italija, Francija, Jugoslavija, Avstrija, Belgija in Norveška. Na tretjem mestu je Čehoslovaška, Nizozemska, Danska, Švedska, Estonka in Švica. V teh deželah se je kriza pojavila pozneje, zato kesneje mineva.

Londonska gospodarska konferenca je prispela na mrtvo točko in so zadnje dni samo še ugibali, kje bi se jeseni nadaljevala: ali v Londonu, ali v Washingtonu, ali Ženevi, ali Cannesu na Francoskem.

Žitni producenti se posvetujejo. Pridelovalci žita Amerike, Kanade, Avstralije in Argentine so se sestali v — Ženevi zaradi omejitve pridelka žita. Pogoditi se hočejo še pred londonsko gospodarsko konferenco, da tam nastopijo skupno za svoj predlog — po kapitalističnem načrtu gospodarstvu.

Kavo v Braziliji bodo zopet uničili. Brazilska vlada je pokupila 40 odstotkov pridelane kave po nizki ceni (razumljivo, da jo uniči), da bodo posestniki plantaž mogli 60 odstotkov pridelka prodati po visokih cenah.

Mala antanta in londonska svetovna gospodarska konferenca. Mala antanta je sklenila na praški konferenci glede londonske gospodarske in finančne konference naslednja načela: 1. Popolno črtanje vojnih dolgov, brez česar je nemogoče finančno ozdravljenje Evrope. 2. Vrnitev k stabilnosti nekaterih

valut, brez česar ni mogoč razvoj mednarodne trgovine in zvišanja cen na svetovnih tržiščih. 3. Postopno odpravo zaprek, ki ovirajo mednarodno trgovino, zlasti respektivnih ukrepov za devizno in uvozno prepoved. V tem pogledu so naše tri države posebno zainteresirane, bodisi kot izvoznice poljedelskih pridelkov, bodisi kot izvoznice industrijskega blaga. 4. Za gospodarsko politiko svobodne izmenjave, ki je v nasprotju z neizvedljivimi idejami gospodarske avtarkije. 5. Za sprejetje na londonski konferenci stališča, ki ga neprestano naglašajo konference agrar. držav centralne in vzhodne Evrope glede preferenčnega postopka za svoje agrarne pridelke, glede razvoja poljedelskih kreditov in glede javnih in zasebnih dolgov. — Načela so pomembna, zlasti prva in tretja točka. Želeti je le, da bi tudi dejansko vodile državno politiko sporazuma.

Beg denarja in industrije iz Nemčije. Odkar so fašisti v Nemčiji na krmilu, se ne seli samo židovsko imetje in industrija iz Nemčije, ampak tudi tako zvano krščansko. Industrijsko in trgovsko zborovanje v Berlinu je na to dejstvo opozorilo in imenovalo tako početje veleizdajniško. Izselilo se je iz Nemčije že neštevilno milijonov vrednih dober. Vlada grozi s strogimi zakoni, ki pa končno ne bodo pomagali, če ni mogoč svoboden razvoj doma. Kapitalisti menijo sami, da se ta nevarnost more preprečiti le z izpremembo sistema vladanja.

Zanimivi sklepi vseameriškega kontinentalnega kongresa v Washingtonu. Začetkom maja se je vršil v Washing-

tonu tkzv. ameriški kontinentalni kongres za gospodarsko preosnovo. 4500 delegatov je zastopalo na njem delavstvo, nameščenstvo in farmerje. Kongres je sprejel celo vrsto resolucij, ki imajo namen olajšati stanje brezposelnih delavcev, bankrotiranih farmerjev in zanemarjenih vojnih veteranov. Delegatje so se izrekli za tri milijarde dolarjev takojšnje in direktne pomoči za brezposelne, šest milijard dolarjev za javna dela, za nagrado (bonus) za bivše vojake. Dalje za trideseturni delovnik in za podržavljenje (socializacijo) ameriških bank. Poleg bede brezposelnih so zlasti obravnavali položaj farmerjev. Iz Des Moinesa (Iowa) je prišel apel, da farmerji potrebujejo hitre pomoči, drugače lahko izbruhne v Ameriki državljanska vojna. Sodnik John F. Wirts iz okraja Hardin v Iowi in vodja združenih farmerjev v tej državi, je bil tudi delegat ter je izjavil, da morajo organizirani farmerji in delavci za vsako ceno iztrgati v USA vladu iz rok bogatinov, če hočejo oteti Ameriko iz popolne propasti. — John Simpson, predsednik National Farmers Unije je dejal v svojem govoru, da ima Amerika 120 milijonov zadolženih prebivalcev, dočim je na drugi strani 10.000 ultra-bogatinov, za katere prav za prav dela ameriški kongres (parlament) v zadnjih 50 letih postave. Simpson je ameriške bogatine primerjal s francoskimi Bourbonci in z

zadnjim ruskim carjem. Na tem kongresu je bilo navzočih tudi kakšnih 20 slovenskih delegatov iz vseh krajev Amerike. — Mi se pa samo čudimo tem radikalnim besedam, ko na drugi strani dobro vemo, kako malo zanimanja kažejo ameriški delavci in farmerji za edino stranko in gibanje, ki je zmožno urediti gornje zahteve, za socialistično in delavsko gibanje. Naj se približajo ameriški delavci in kmetje socializmu in razredni zavednosti, ne pa vabam starih ameriških strank, republikanske in demokratske, pa bodo razmere kmalu boljše. Samo pravo pot naj najdejo. In ta je v socializmu!

BALKANSKO-BALTIŠKA CARINSKA UNIJA.

Mala antanta je načelno že sklenila da se organizira kot carinska enota. K tej enoti naj bi pristopile še druge države, kakor Avstrija, Poljska, Baltiške države in Balkan sploh. Isto načelo je poudaril tudi ruski delegat Litvinov.

Srednja in vzhodna Evropa bi tvorila vzhodno-evropski gospodarski blok, ki bi brez težko uvedel dobre gospodarske odnose z Rusijo. O podobnih načrtih organizacije vzhodne in južnovzhodne ter srednje Evrope se je že večkrat razpravljalo in le naravno bi bilo, da se med temi državami doseže kolaboracija, ki lahko nekaj pomeni za ta ozemlja.

in zaloga kavinih **Mocca kock.**

Kocka za **Din 1** — zadostuje za skodelico dobre črne kave.

Vabimo Vas,
oblečite se pri nas

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin.

Za mal denar — Trenchcoate, suknje, obleke, perilo in drugo.

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Očala, ščipalce, umetna očesa, daljnogleda, foto-aparate, toplo-mere, barometre itd. kupite v veliki izbiri najcenejše pri

Fr. P. Zajec

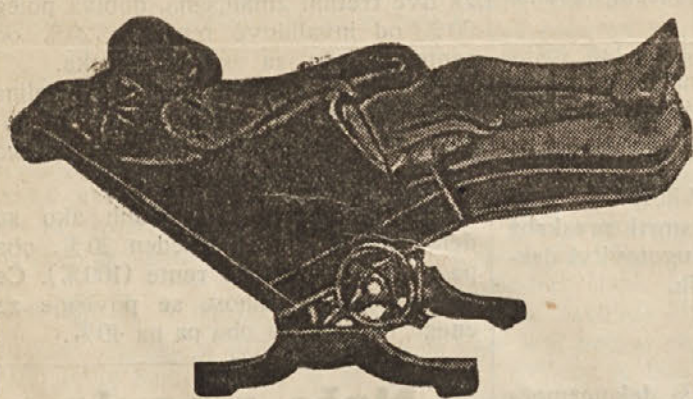
izprašan optik in urar

LJUBLJANA, Stari trg 9.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

LEGAT — specerija — delikatesa — zajutrkovalnica
Ljubljana — Miklošičeva cesta šte. 28
Kava, dnevno sveža iz lastne novodobne pražarne

Patentni zložljivi foteli

posebno priporočljiv za bolnike, kateri trpe na astmi ali drugih bolečinah v nogah.

Priporoča se tudi za vsa v tapetniško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

I. Klobčaver, Ljubljana, Poljanska 17
(dvorišče)

Vojni tovariši in invalidi!

Priporoča se trdka damskih slamnikov in klobukov

Cecilija Bricelj, Ljubljana

Križevniška ulica št. 2 in Vodnikov trg (stojnica)

Vam nudi dobro blago po najnižjih cenah. Sprejemajo se popravila in barvanje vseh vrst klobukov,

Dr. Pirčeva
sladna kava

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

je prvovrsten **domač izdelek**, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.